

1 Ιουλίου 2021

Η τέχνη να είσαι Γονέας

Ορθοδοξία / Κοινωνικά θέματα

Νικόλαος Σπ. Βούλγαρης, Καθηγητής Θεολογίας

Εισαγωγική τοποθέτηση

Σήμερα θέλω να απευθυνθώ προσωπικά στον κάθε αναγνώστη μου. Να του μιλήσω με αγάπη και κατανόηση μπροστά στα προβλήματα που σελαγίζουν στην εποχή μας. Να τους δώσω μια από τις ακατάλυτες διαχρονικές ελπίδες, αυτές που δίνουν λύσεις και ομορφαίνουν τη ζωή μας. Ξυπνάνε για άλλη μια φορά μέσα μου, οι όμορφες Παιδαγωγικές αξίες, που από τα χρόνια του Δασκάλου στην ιστορική Παλαμαϊκή Σχολή και το Γυμνάσιο Θηλέων πρόσφερα απλόχερα στα νιάτα της Ιεράς Πόλεως του Μεσολογγίου.

Βρισκόμαστε και σήμερα σε ένα σταυροδρόμι καινούριων «πολιτισμών» σε εισαγωγικά, που αγγίζουν και τις αξίες της Παιδείας, αλλά με διαφορετικούς προσανατολισμούς αυτή τη φορά. Η γνήσια παιδαγωγία καλείται να δώσει το στίγμα της. Το απαιτούν οι καιροί, το ζητούν οι γενιές που έρχονται, το χρωστάνε στην ιστορία τους οι λαοί και οι ηγέτες της εποχής μας. Το χρωστάμε κι' εμείς στα παιδιά μας, όποιοι και αν είμαστε. Παρ' όλ' αυτά, φτάσαμε στις αναστατώσεις της εποχής μας. Δεν ξέρουμε τι ζητάμε. Θέλουμε ηρεμία και δημιουργούμε αντιμαχίες. Ζητάμε πρόοδο και οπισθοδρομούμε. Επιδιώκουμε ανάπτυξη και κυνηγάμε χίμαιρες. Μιλάμε για πολιτισμούς και καλλιεργούμε βία και μίσος. Βρισκόμαστε σταθερά εγκλωβισμένοι σε ένα προβληματικό σταυροδρόμι πολιτισμών και ηθικών αξιών. Είναι το ίδιο σταυροδρόμι, που πυροδότησε όλες τις αμφισβητήσεις και δημιούργησε τις μεγάλες αναστατώσεις. Αβίαστα τότε έρχονται στα χείλη μας σκληρά ερωτήματα.

Ερωτάται:

Σ' αυτό το σταυροδρόμι των τόσων αντιθέσεων που ζούμε, πώς τοποθετείται ο θεσμός της Παιδείας και που στοχεύει η σύγχρονη παιδαγωγία; Μήπως είναι ώρα για επαναπροσδιορισμό των σκέψεών μας στα θέματα Παιδείας; Μήπως η αλλοίωση ή η εγκατάλειψη κάποιων αρχών στον τομέα της Παιδείας κρύβει τη λύση πολλών προβλημάτων της εποχής μας; Μήπως βρούμε ξανά το δρόμο μας με μια Παιδεία που να στοχεύει στο σφιχταγκάλιασμα των δύο ακατάλυτων αξιών; Ελληνικής παράδοσης δηλαδή και Ορθοδοξίας; Η Παιδεία είναι, ως γνωστό, ο θεσμός που δημιουργεί πολιτισμούς. Που καλλιεργεί δημιουργικές συγκρούσεις ιδεών. Που βγάζει σε διεξόδους τα αδιέξοδα. Που δίνει το στίγμα της αξιοκρατίας.

Το παιδαγωγικό Σχολείο είναι ο δυναμίτης που συγκλονίζει τα θεμέλια του κόσμου. Μήπως το ξεχάσαμε; Μήπως μπερδέψαμε τα πράγματα; Έχουμε Σχολεία οργανωμένα στη βάση των Παιδαγωγικών αξιών;

Είναι όμως η Παιδεία ένα δύσκολο πάζλ (puzzle). Είναι ένας δυσεπίλυτος γρίφος, κατά την Ελληνική ορολογία και ερμηνεία, τον οποίο καλείται μια σωστή και επιτυχημένη παιδαγωγία να τον επιλύσει και να φανερώσει τις απόκρυφες δυνάμεις και τις ομορφιές του. Να δώσει σε όλους τους παράγοντες της παιδείας – Γονείς, Δασκάλους, Μαθητές, ηγέτες – κανόνες και αρχές εξόδου από αδιέξοδα. Να χαράξει τις γραμμές για μια ρότα και πορεία πλεύσης σε απάνεμους λιμένες γαλήνης και ηρεμίας.

Σε τούτη ακριβώς την τοποθέτηση ερχόμαστε τώρα να δώσουμε μερικές πρακτικές απαντήσεις σε θέματα Παιδείας και συνεργασίας των παραγόντων, αποσκοπώντας αποκλειστικά και μόνο στην ωφέλεια των παιδιών μας. Τις δίνουμε, μετά λόγου γνώσεως και με τις όποιες εμπειρίες από την όλη διαδρομή μου που με επιφόρτισε. Ανήκουν πάντως σε κάθε σχολική μονάδα που στοχεύει σ' αυτήν ακριβώς την πορεία. Μπορεί να είναι μικρή ή μεγάλη η σχολική μονάδα. Μπορεί ακόμα και ο εισηγητής της ιδέας να μην έχει τις περγαμηνές που απαιτεί η σύγχρονη κουλτούρα. Δεν έχει σημασία. Ο Διδάσκαλος του κόσμου, άσημος από τη Ναζαρέτ, ο Χριστός, δίδαξε: **Μικρός και άσημος είναι και ο κόκκος του σινάπεως, «*όταν δε αυξηθεί, μείζον πάντων των λαχάνων εστί και γίνεται δένδρον, ώστε ελθείν τα πετεινά του ουρανού και κατασκηνούν εν τοις κλάδοις αυτού*»,** Ματθαίου ιγ' 32.

Στην όποια σχολική μονάδα και αν παρουσιαστεί ο λόγος τούτος, θα είναι ωφέλιμος και δημιουργικός. Αρκεί να εμπνέεται από πετυχημένη και συστηματική παιδαγωγία και να αναζητείται από όλους τους παράγοντες της αγωγής και της Παιδείας. Εκεί τότε αποσβήνονται οι κραδασμοί των συγκρούσεων μεταξύ των δήθεν «σύγχρονων πολιτισμών» και πυροδοτείται ο τηλαυγής φάρος του γνήσιου Ελληνικού πνεύματος. Διεγείρονται οι υπνώττουσες δυνάμεις των τροφίμων μαθητών τους και κατευθύνονται στην αναμφισβήτητη επιτυχία στη ζωή.

Όσο για την αναγκαιούσα πετυχημένη παιδαγωγική διδασκαλία, φρονούμε ότι στις σχολικές μονάδες που περιγράψαμε ταιριάζει η καθιερωμένη «Εξατομικευμένη Αγωγή». Ξεχασμένη στην εποχή μας; Η ασκούμενη έτσι, για λογαριασμό των παιδιών μας, η εξατομικευμένη αγωγή και παιδαγωγία είναι το Α και το Ω της Παιδαγωγικής επιστήμης. Είναι το σύστημα που απαιτείται στις μέρες μας. Δεν ενδιαφέρει το ομαδικό σύνολο, όσο ο ένας. Το Παιδί!

Τις όποιες τοποθετήσεις μου μπροστά σας τώρα, επιθυμώ να τις δώσω με τη βοήθεια εκείνων που δημιούργησαν τις παιδαγωγικές προϋποθέσεις. Δημιουργοί δε των προϋποθέσεων αυτών δεν είναι άλλοι από αυτούς που ξεχάσαμε και θεληματικά περιθωριοποιήσαμε. Είναι, η Αποκάλυψη του Θεού και οι ανύστακτοι και θεόσδοτοι Πατέρες του Γένους μας. Εθνικοί, Παιδαγωγικοί και Εκκλησιαστικοί.

Μαζί τους βρίσκονται και αντλούν ιδέες και δυνάμεις όλοι ο μεγάλοι Παιδαγωγοί που δίδαξαν και διδάσκουν ακόμα σήμερα. Θα σταχυολογήσουμε περιληπτικά μερικές πρακτικές παιδαγωγικές αρχές και τοποθετήσεις από τους εκφραστές της παιδαγωγίας. Οποσδήποτε όμως πρέπει να απευθυνθούμε αρχικά στους πρώτους παράγοντες. Με αυτούς θα ασχοληθούμε ειδικώς στη συνέχεια. Θα μιλήσουμε για την αποστολή και το έργο που προσφέρουν:

A. Οι Παιδαγωγικοί Γονείς

B. Οι Παιδαγωγικοί Διδάσκαλοι

Γ. Το Παιδαγωγικό Σχολείο

Αυτοί οι τρεις κύριοι Παιδαγωγικοί παράγοντες είναι οι σημαντικότεροι στον τομέα της Αγωγής. Έχουν την αποστολή τους. Θα ξεκινήσουμε με τους πρώτους, κάτω από τον γενικό τίτλο, «*Η Τέχνη να είσαι Γονέας*».

Θα σερβίρονται μικρά κείμενα, αναλύοντας μια παιδαγωγική αξία.

Πρόθεση για διευκρινιστικές ιδέες, υπάρχει.

<https://bit.ly/3hkQ3Le>